

Atasözlerinin Öğretiminde Canlandırma Yönteminin Geleneksel Yöntemle Karşılaştırılması¹

Bilge Bağcı AYRANCI²

Filiz METE³

Öz

Bu araştırmanın amacı, ilköğretimin ikinci kademesindeki öğrencilere Türkçe dersinde kazandırılması amaçlanan atasözlerinin öğretiminde, canlandırma yöntemi ve geleneksel yöntemin öğretime etki ve kalıcılıklarını tespit etmektir. Araştırma, tarama modeline dayalı yarı deneysel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan başarı testleri yardımıyla elde edilmiştir. Uygulama aşamasında değerler eğitiminde bulunan kavramlarla ilişkili 20 farklı atasözü belirlenmiş ve sürece dâhil edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 5. sınıfta öğrenim görmekte olan 67 ve 6. sınıfta öğrenim görmekte olan 65 olmak üzere toplam 132 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın gerçekleştirildiği sınıflar iki şube olarak deney ve kontrol gruplarına ayrılmıştır. Oluşturulan grupların her birine farklı yöntemler uygulanmış ve öğretim sonunda başarı testleri uygulanmıştır. Araştırma sonuçları, bireylerde kullanım alışkanlığının oluşturulabilmesi için sistemli biçimde gerçekleştirilecek atasözü öğretimine daha erken yaşlarda başlanmasının, yaş gruplarına göre uygun olduğu belirlenen atasözlerinin aşamalı olarak ders kitaplarına yerleştirilmesinin ve atasözü kullanımını mümkün hâle getirecek etkinliklerle pekiştirilmesinin önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Sözcükler: *Atasözü, atasözü öğretimi, canlandırma yöntemi.*

¹Araştırma, 17-21 Temmuz 2017 tarihleri arasında Euro Asia Summit Kongresi'nde sözlü sunulan ve özeti basılan "Atasözlerinin Öğretiminde Canlandırma Yönteminin Geleneksel Yöntemle Karşılaştırılması" isimli bildirinin genişletilmiş hâlidir.

²Doç. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, bilge.ayranci@adu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9889-2777

³Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, flzmt27@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8835-3884

Kaynak Gösterme: Ayrancı, B. B. ve Mete, F. (2023). Atasözlerinin öğretiminde canlandırma yönteminin geleneksel yöntemle karşılaştırılması. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 8(1), 113-135.

Geliş tarihi: 17.02.2023 – Kabul tarihi: 19.03.2023

DOI: 10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v08i1005

Comparison of the Animation Method with the Traditional Method in the Teaching of Proverbs

Abstract

The aim of this research is to investigate the effects and permanence of the animation method and the traditional method in the teaching of proverbs, which are aimed to be taught to the students at the second level of primary education in Turkish lessons. The research was designed as an experimental research based on the scanning model. The research data were obtained with the help of achievement tests developed by the researchers. During the implementation phase, 20 different proverbs related to the concepts in values education were determined and included in the process. The study group of the research consisted of a total of 132 students, 67 of whom are in the 5th grade and 65 from the 6th grade. The classes in which the research was carried out were divided into two branches, experimental and control groups. Different methods were applied to each of the groups formed and achievement tests were applied at the end of the instruction. The results of the research emphasize that it is important to start systematically teaching proverbs at an earlier age in order to form the habit of use in individuals, to gradually place the proverbs that are determined to be suitable for age groups into the textbooks, and to reinforce them with activities that will make the use of proverbs possible.

Keywords: *Proverb, proverb teaching, animation method.*

1.Giriş

Dil, insanların yaşamlarının düzenlenmesinde önemli rol oynayan, onların birlikteliğini ve milletleşmelerini sağlayan ve düşünme, anlamlandırma, anlamlandırılanları ifade etme gibi eylemleri mümkün kılan bir beceridir (Girmen, 2013). En önemli iletişim aracı olan dil aynı zamanda kültürü taşıma vazifesini de üstlenmektedir. Çünkü bireylerin iletişim kurabilmesi, kültürün gelişimine katkı sunabilmesi ve bu kültürü gelecek nesle taşıyabilmesi ancak ana dili sayesinde mümkündür (Tekşan, 2012). Bu yönüyle dil, bireylerin kültürel olarak bütünleşmesinde de etkilidir. Bir milleti millet yapan her türlü ortak değer (tarih, coğrafya, dinî değer ölçüleri, folklor, müzik, sanat, edebiyat, ilim, dünya görüşü), zamanın süzgecinden geçerek

ve insanlar tarafından kullanılan kelimelerde sembolize edilerek dil hazinesine aktarılmaktadır (Barın, 2004). Bu bağlamda atasözleri, dilin kültürel boyutunu destekleme ve yürütme işlevini üstlenen önemli malzemeleri ifade etmektedir.

Toplumun sahip olduğu temel değerlerin aktarılması ve bireylerin sosyalleşmesi noktasında önemli bir etkiye sahip olan atasözleri ve deyimler; bir kimliğin, bir fotoğrafın, bir yaşam tarzının, bir toplumun resmedilmesinin en önemli araçlarıdır (Bulut, 2013). Atasözleri bir toplumun ortak anlayışla oluşturulan tespitleri niteliğindedir. Bu tespitler deneyim ve yaşanmışlığın sonucu ortaya çıkan toplumsal niteliklerdir. Atasözleri millî karakter yapısının kendisini önemli ölçüde gösterdiği ve hissettirdiği söz varlığı unsurlarıdır (Nejat, 1999). Alizade (1992) ise atasözlerini, halkın yazılı olmayan anayasası gibidir diye tanımlamaktadır. Geçmişini bilmeyen birey bugünü anlamlandırmakta sorun yaşayacağı için geçmiş ile geleceğe köprü oluşturan atasözlerinin didaktik özellikleriyle eğitimde yer alması oldukça önemlidir.

Aksoy (1984) atasözlerini şöyle tasniflemiştir:

- ✓ Sosyal ve tabiat olaylarının nasıl meydana geldiklerini uzunca bir deneme ve gözlem sonucunda tarafsızca bildiren,
- ✓ Bu bildirme sırasında söz konusu durumdan ders çıkarmamız gerektiğini (net bir şekilde söylemek yerine hissettirerek) anımsatan,
- ✓ Kazanılmış deneyimlerden ya da mantıksal ilkelerden hareketle öğütte bulunan,
- ✓ Bazı gerçekliklerden ya da düşünme sistemlerinden yararlanarak yönlendirmede bulunan,
- ✓ Kabul görmüş kuralları ve gelenekleri bildirme görevine sahip olan,
- ✓ Birtakım inanışları bildiren atasözleri.

Oysa Elçin (1993: 346) atasözleri için, “millî, ırkî ve insanî vasıfları ile her türlü konuyu ele alan eserlerdir” der. Türk Dil Kurumu, atasözünü sözlüklerde şöyle açıklamaktadır:

➤ *Güncel Türkçe Sözlük*

“(ata’sözü) Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikte söz, darbimesel: ‘Her atasözü yerleşmiş bir itiyadın, bir âdetin, bir huyun söz biçimine girmesi, böylelikle perçinleşmesi demektir.’ -N. Hikmet.”

➤ *BSTS / Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü 1972*

“Eski kuşakların denemelerinden kalma yol gösterici, akıl verici yargı ve öğüt: Ak akçe kara gün içindir; Gülme komşuna gelir başına; Damlaya damlaya göl olur vb.”

➤ *BSTS / Gramer Terimleri Sözlüğü 2003*

“Anonim özellik taşıyan, atalardan kaldığı kabul edilen ve toplumun yüzyıllar boyunca geçirdiği gözlem ve denemelerden, ortak düşünce, tutum ve davranışlarıyla dünya görüşünden oluşan, genel kural niteliğindeki kısa, özlü, kalıplaşmış söz: Âlet işler, el övünür. Ak akça kara gün içindir. Çalma elin kapısını, çalarlar kapını. Ağlamayan çocuğa meme vermezler. Keskin sirke küpüne zarar. Çobansız koyunu kurt kapar. Taşıma su ile değirmen dönmez. Güvenme varlığa düşersin darlığa. Bakarsan bağ, bakmazsan dağ vb.”

➤ *BSTS / Halkbilim Terimleri Sözlüğü 1978*

“Halkın, doğal ve toplumsal olaylarla ilgili kanıtlarını belirleyen özlü, kısa, geleneksel halk anlatımı. (Bu anlatım genellikle uyaklı, benzer, karşıt anlamlı, eş sesli sözcüklerle sözcük oyunlarından oluşmaktadır.)”

Eğitim, doğru ve etkili kararlar vererek yaşadığı topluma uyumlu bireyler yetiştirmeyi hedefler. Yaşadığı toplumun kültürel birikimlerinden habersiz bireyler; geçmiş, şimdi, gelecek bütünlüğünü yakalamaktan uzak olacak ve ulusun devamını sağlayan kültür aktarımını sekteye uğratacaklardır. Bu çerçevede atasözlerinin öğretimi dilde ifade zenginliği oluşturmanın yanı sıra kültürel değerlerin aktarılması ve millet bilinci oluşturulması açısından da oldukça önemlidir.

1.1. Atasözlerinin Öğretimi

Türkçe eğitimi alanında atasözlerinin öğretimiyle ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Duruhan ve İlhan, (2004) “Eğitim-Öğretimle İlgili Bazı Atasözü ve Deyimlerimizin Öğrenme-Öğretme Süreci Bakımından İrdelenmesi”

başlıklı çalışmalarının sonunda; felsefi bakış açısı aracılığıyla eğitim sürecine yansıtılan öğrenci ve öğretmen tutumlarını incelediklerini ve öğrenci, öğretmen ve diğer eğitim çalışanlarının bir üyesi olarak görev aldığı kültürün temel değerlerinden ayrı hareket etmediği gerçeğine ulaştıklarını belirtmektedirler.

Bulut (2013), kültürel değerlerin doğuşu, yaşatılması ve genç nesillere aktarılmasında üstlendiği görevler ile atasözleri ve deyimler gibi söz varlığı unsurlarının öğretiminde mevcut olan eksiklikler üzerinde durarak Türkçe öğretiminde atasözlerinin işlevleri ve önemini “Türkçe Eğitimi ve Öğretiminde Dil ve Kültür Aktarımı Aracı Olarak Atasözleri ve Deyimlerin Önemi” başlıklı çalışmasında ortaya koymuştur.

Atasözlerinin dil bilgisi öğretiminde kullanılabilirliğini araştıran Tekşan (2012), atasözlerini kullanarak dil bilgisi öğretmenin öğrencilerin kendi kültürel değerlerini öğrenebilmesine imkân verdiğini ve bu şekilde hem dil kurallarının hem de söz konusu dile ait kültürel değerlerin öğretilebileceğini örneklerle açıklamıştır.

Mindivanlı, Küçük ve Aktaş (2012), değerler eğitimi ile ilgili “Sosyal Bilgiler Dersinde Değerlerin Aktarımında Atasözleri ve Deyimlerin Kullanımı” başlıklı çalışmalarında, 7. sınıf seviyesindeki sosyal bilgiler dersi konularının öğretimi esnasında değer aktarımının sağlanması amacıyla kullanılacak çeşitli atasözleri ve deyimler belirleyerek değer aktarımında başarılı öğrenme için pek çok atasözü ve deyimini sürece dahil edilebileceği sonucuna ulaşmışlardır.

Bilindiği üzere Türkçe öğretim programında atasözleriyle ilgili genel amaç, özel amaç ve kazanımlar mevcuttur. Her ne kadar atasözlerinin öğretimi programlarda yer alsada hangi seviyede hangi atasözlerinden bahsedildiği bilinmemektedir. Bu konuda bir araştırma yapan Keklik (2015) atasözlerini; gerçek anlamlı, kısmen mecaz anlamlı ve mecaz anlamlı olarak ifade edilebilecek üç gruba ayırmış ve seviyelere göre hangi grupların bilindiğini araştırmıştır. Çalışma sonunda ise gelişim düzeyleriyle uyumlu olarak 5 ve 6. sınıfta okuyan öğrencilere gerçek anlama sahip atasözlerinin, 7. sınıf öğrencilerine kısmen mecaz anlama sahip atasözlerinin ve 8. sınıf öğrencilerine ise mecaz anlama sahip atasözlerinin öğretilmesinin daha uygun olduğu belirlenmiştir.

Kültürel öğretimin yanı sıra eğitici ve yol gösterici olan, örnekler barındıran atasözlerinin; anlatımı güçlendiren, ifadeye estetiklik katan, mesajın vurucu ve özlu olmasını sağlayan özellikleri vardır. Ayrıca soyut düşünceler, atasözünde somutlaşır ve bir bakıma gözle görülüp elle tutulabilir bir biçime kavuşur (Akün, 2006). Dil bilgisi konularının öğretiminde ise kültürel değerleri de barındırdığından dolayı kullanılabilir en uygun metin işlevi görürler.

Girmen (2013) “Türkçe Eğitiminde Atasözleri ve Değer Eğitimi” başlıklı çalışmasında İlköğretim 1-5. sınıflar Programı’nda bulunan adaletli olma, aile birliğine önem verme, bağımsızlık, bilimsellik, çalışkanlık, birlik, duyarlılık, doğruluk, estetiklik, hoşgörü, misafirperverlik, sağlıklı olmaya önem verme, saygı, sevgi, sorumluluk, titizlik, vatanseverlik, yardımseverlik ve yeniliğe açıklık gibi değerlere yer verildiğini ve söz konusu değerler kapsamında hangi atasözlerinin kullanılabileceğini belirlemiştir. Bu çalışmada da Girmen’in çalışmasında yer alan değerlere benzer şekilde; sevgi, sabır, hoşgörü, yardımlaşma, barış, güven, mutluluk, dostluk, sağlık, başarı gibi kavramlar ele alınmış ve söz konusu kavramlarla ilişkili atasözleri seçilerek kullanılmıştır.

Atasözlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretme sürecinde de yer almasıyla ilgili yaptığı çalışmada Akpınar ve Açık (2010), dil kültür ilişkisine değinerek özellikle kullanılan, yaşayan dilin öğretilmesi ve öğretilen dilin kültürünün de öğretilmesi gerektiğini vurgulamışlar ve yabancı dil öğretiminin genel ilkeleri kapsamında atasözü öğretiminin ve buna yönelik materyal kullanımının gerekli olduğuna dair önerilerde bulunmuşlardır. Ayrıca araştırmacılar, öğretilen atasözleri için ilk olarak ünitelere temalara uygun bir dağılım yapılmasının (sağlık, sanat, aile, iletişim, ticaret vb.), sonrasında somut-soyut anlam ve mecaz-gerçek anlama göre bir sınıflandırmanın gerçekleştirilmesinin ve son olarak ise dil bilgisi yapılarına göre bir seçim yapılmasının gerekliliğini belirtmişlerdir.

Çelik, Elbistanlı ve Boylu (2022) da, “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Atasözleri ve Deyimlerin Öğretimine Yönelik Yapılan Çalışmaların İncelenmesi” adlı araştırmalarında, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde atasözü ve deyim öğretimi üzerine yapılmış çalışmalarını incelemeyi ve bu yönde önerilerde bulunmayı amaçlamış ve araştırma

sonucunda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylere gerçekleştirilecek atasözü ve deyim öğretiminde, diziler, dilsel karşılaştırmalar, metinler, şarkı ve türküler, sözcüksel tasnifler, hikâyeler, bağlama uygun biçim, yaratıcı drama, mnemonik teknik, tamamlayıcı ölçme değerlendirme, karikatür ve iletişimsel yaklaşım olmak üzere toplam 12 farklı tekniğin kullanılabilceğini ve bu tekniklerin her birinin çeşitli araştırmalarla desteklenebildiğini tespit etmiştir.

Sezen (2020) ise, “Yabancılarla Türkçe Öğretiminde TV Dizisi Kullanmanın Atasözü ve Deyim Öğretimindeki Etkisi (Aslan Ailem Tv Dizisi Örneği)” isimli araştırmasında, yabancılarla Türkçe öğretiminde TV dizisi kullanımının atasözü ve deyim öğretimine etkisini tespit etmeyi amaçlamış ve araştırma neticesinde TV dizisi kullanımının yabancı dil olarak Türkçe öğrenen kişilere atasözü ve deyim öğretimi sürecine olumlu yönde etki ettiğini bulmuştur.

Yukarıda bahsi geçen konulardan anlaşılacağı üzere araştırmacılar tarafından atasözleri ile ilgili birçok boyutta çalışma yapılmış ancak bugüne değin ortaokul seviyesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin yeni öğrendikleri atasözlerinin anlamlarını öğretim süreci sonrasında (dört hafta sonra) ne ölçüde hatırlayıp hatırlamadıklarıyla ilgili yapılmış araştırmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda farklı yöntemler kullanılarak öğretilen atasözlerinin belirli bir süre sonra hatırlanma düzeylerini araştırma ihtiyacı doğmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Dil öğretimi aynı zamanda kültür aktarımıdır. Bu bağlamda Türkçe öğretiminde bireylere ifade çeşitliliği kazandıracak ve kültür aktarımını sağlayacak olan atasözlerinin öğretilmesi keyfilikten ziyade bir gerekliliktir. Bu gerekliliği süreci zenginleştirecek yöntem-teknik kullanımı çerçevesinde ders ortamlarına dahil etmek ise tüm öğretmen, uzman, araştırmacı ve bilim insanının temel sorumluluğudur (Baş, 2002).

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim ikinci kademedeki 5 ve 6. sınıf öğrencilere Türkçe dersinde kazandırılması amaçlanan atasözlerinin öğretiminde iki farklı yöntem uygulayarak öğretimin etkisi ve kalıcılığını araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın problemini “Türkçe dersinde, 5 ve 6. sınıf öğrencilerinin yeni atasözleri öğrenme durumunun öğrenme sürecindeki

yöntemlerle ilgisi nedir?” sorusu oluşturmaktadır. Bu amaca erişebilmek için aşağıda verilen sorulara cevap aranması hedeflenmiştir.

1.3. Alt Problemler

1. Deney ve kontrol grubunun son testten aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Deney grubunun son test ve kalıcılık testinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Kontrol grubunun son test ve kalıcılık testinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Deney ve kontrol grubunun kalıcılık testinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Çalışmanın, ortaokul seviyesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin yeni öğrendikleri atasözlerinin anlamlarını öğretim süreci sonrasında (dört hafta sonra) ne ölçüde hatırlayıp hatırlamadıklarıyla ilgili yapılmış bir araştırmaya örnek teşkil etmesi ve atasözlerinin öğretimi konusundaki yöntem çeşitliliğine farklı bir bakış açısı sunması bakımından alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada yarı deneysel desenler arasında bulunan ön test-son test eşleştirilmiş kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Bu araştırma deseni, evrende hazır olarak bulunan gruplar arasından belirli değişkenler çerçevesinde eşleştirilmiş iki farklı grubun aynı bağımlı değişken üzerinde işlem öncesi ve sonrası olmak üzere iki kez ölçüldüğü ve elde edilen sonuçların gruplar arası değişim ve ilerleme bakımından karşılaştırmalı olarak değerlendirildiği bir model olarak bilinmektedir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2019). Kullanılan öğretim yöntemlerinin öğrenci başarısını etkilediği bilinmektedir. Bu çalışmada, öğrencilerin yazılı anlatım etkinliklerinde atasözlerini yeterince kullanmadıkları düşünüldüğünden dolayı yeni atasözlerinin öğretiminde iki farklı yöntem kullanılarak etki düzeyleri araştırılacaktır. Bu bağlamda, kullanılan yöntemin (bağımsız değişken) öğrencilerin yeni atasözlerini öğrenmeleri (bağımlı

değişken) üzerindeki etkisinin gerçek bir yöntem sorununu ifade edip etmediği, bu konuyla ilişkili deneysel bir çalışma ile daha belirgin bir şekilde ortaya çıkarılacaktır. Belirtilen kapsamda gerçekleştirilen çalışmalar aşağıda aşamalı olarak açıklanmaktadır:

2.1.1. Atasözlerinin belirlenmesi

Çalışma, öğrencilere yeni atasözleri öğretimini kapsadığı için öncelikle 5 ve 6. sınıf Türkçe ders kitapları incelenmiş ve kitaplarda geçen atasözleri belirlenmiştir. Böylece, yeni öğretilecek atasözleri listesi oluşturulurken ders kitaplarında bulunan atasözleri çıkarılacak ve çalışmaya dâhil edilmemiş olacaktır.

Atasözleri; gerçek anlamlı olan, kısmen mecaz anlamlı olan ve mecaz anlamlı olan atasözleri olarak tasnif edilebilmektedir. Çalışma grubunu oluşturan ilköğretim ikinci kademe 5 ve 6. sınıf öğrencilerinin düzeyi dikkate alınarak öğretilecek atasözlerinin, (gerçek anlamlılar en düşük ve mecaz anlamlılar en yüksek düzeyde sayılabileceği için) kısmen mecaz anlamlı atasözleri arasından seçilmesine karar verilmiştir. Atasözlerinin konulara göre tasnifinde ise değerler eğitimi dersine kaynaklık eden başlıklardan 10 tanesi uygun görülmüştür. Bu konular; sevgi, sabır, hoşgörü, yardımlaşma, barış, güven, mutluluk, dostluk, sağlık ve başarıdır. Böylece Ömer Asım Aksoy'un (1984) Atasözleri ve Deyimler (El Kitabı) incelenerek bu başlıklar altında ele alınabilecek otuz (30) atasözü tespit edilmiştir. Atasözlerinin tespit ve kabulünde Türkçe Eğitimi alanında görev yapmakta olan iki uzmandan görüş alınmıştır.

2.1.2. Ön testin oluşturulması ve gerçekleştirilmesi

Belirlenen 30 atasözünün anlamının sorulduğu, çoktan seçmeli boşluk doldurma tekniği kullanılarak bir başarı testi hazırlanmış ve 2 Türkçe öğretmeninün uygundur görüşü alınmıştır. Test eş zamanlı olarak tüm katılımcılara uygulanmıştır. Testte, boşluk bırakılarak açıklaması verilen atasözünün seçeneklerden hangisi olduğunu işaretlemeleri istenmiştir. Test sonucunda seçilen atasözlerinden 9 tanesinin % 75'in üzerinde bir oranda doğru işaretlendiği belirlenmiştir. Bilindiği veya doğru tahmin edildiği düşünülen bu atasözleri ile toplam 8 kişinin doğru işaretlediği 1 atasözü, listeden ayıklanmıştır. Böylece uygulama öncesi ön test olarak gerçekleşt-

tirilen başarı testi sonucunda uygulamalarda kullanılacak 20 atasözü belirlenmiştir.

2.1.3. Grupların oluşturulması

Araştırmacı, öncelikle geleneksel ve canlandırma öğretim yöntemlerini (bağımsız değişken) kullanarak, yeni atasözlerinin öğretimiyle ilgili iki farklı plan hazırlamıştır. Plan dâhilindeki uygulamaları gerçekleştirmek için de başarı, yaş, cinsiyet, sosyo- ekonomik düzey vb. değişkenler açısından aynı durumda bulunan öğrencilerin yer aldığı, birisi deney, diğeri ise kontrol grubu olmak üzere iki farklı grup oluşturmuştur. Bu amaçla Türkçe dersine aynı öğretmenin girdiği, toplam 67 kişiden oluşan 2 adet 5. sınıf (A şube:31-B şube:36 kişi) ve toplam 65 kişiden oluşan 2 adet 6. sınıf (A şube:30-B şube 35 kişi) belirlenmiştir. Her iki sınıfın A şubelerinin (5. sınıf A şube:31, 6. sınıf A şube:30) deney grubu, B şubelerinin (5. sınıf B şube:36, 6. sınıf B şube:35) kontrol grubu olmasına rastgele karar verilmiştir. Böylece aşağıdaki tablo oluşmuştur:

Tablo 1. Araştırmadaki Katılımcı Sayısının Gruplara Dağılımı

Gruplar	f	%
Deney	61	46,22
Kontrol	71	53,78
Toplam	132	100

Tablo 1’de sunulduğu üzere toplam katılımcı 132 öğrencidir. Bunlardan 61 (%46,22) tanesi deney, 71 (%53,78) tanesi kontrol grubunu oluşturmaktadır.

2.1.4. Uygulama süreci ve uygulama sonrası testi

Bu aşamada katılımcılara iki farklı yöntem kullanılarak belirlenen temalarla ilgili 20 adet atasözünün öğretimi gerçekleştirilmiştir. A ve B şubeleri deney ve kontrol grupları biçiminde ayrılmış ve bilinmeyen atasözlerinin öğretimi A (deney) grubundaki 5 ve 6. sınıf öğrencilere senaryolaştırılıp canlandırma yöntemiyle, B (kontrol) grubundaki öğrencilere ise sadece açıklamalarının verildiği geleneksel yöntemle yapılmıştır. A grubundaki öğrenciler için öğretmen daha önceden hazırladığı senaryoları gönüllü öğrencilerin aktif katılımıyla sınıfta canlandırarak öğreteceği atasözünün

anlamına uygun kullanım ortamı yaratmıştır. B grubundaki öğrencilere ise öğreteceği atasözlerini listelemiş ve karşılıklarına anlamlarını yazarak açıklamıştır. Bu arada araştırmacılar tarafından 20 atasözü ile ilgili bir çoktan seçmeli başarı testi hazırlanmıştır. Dört hafta süren öğretim sürecinin tamamlanmasının hemen ardından da öğrencilere *son test* olarak hazırlanan çoktan seçmeli başarı testi yaptırılmıştır.

2.1.5. Uygulama sonrası testinin tekrarı

Uygulamanın hemen bitiminde yapılan uygulama sonrası testinin ardından dört hafta beklenmiş ve bu süre boyunca atasözleriyle ilgili hiçbir çalışma yapılmamıştır. Dört hafta sonra ise *kalicilik testi* olarak aynı katılımcılardan bir kez daha aynı uygulama sonrası testini yapmaları istenmiştir. Böylece öğrencilere ön test olarak uygulanan başarı testiyle bilinmeyen atasözleri belirlenmiş, son testle öğrencilerin öğrenme düzeyi araştırılmış ve dört hafta sonra yapılan kalıcılık testiyle öğrencilerin atasözlerini hatırlama düzeyleri belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlara bakılarak hangi yöntemin uygulandığı grupların başarı oranlarında farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Bu yolla, uygulanan yöntemlerin verimliliğinin ve kalıcılığının karşılaştırılabilmesi hedeflenmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, MEB bünyesindeki bir ortaokulda öğrenimlerini sürdüren 132 öğrenci oluşturmaktadır.

Tablo 2. Araştırmadaki Katılımcı Sayısının Sınıf Seviyelerine Dağılımı

Seviye	f	%
5.Sınıf	67	50,75
6.Sınıf	65	49,25
Toplam	132	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi çalışma, toplam 67 (%50,75) kişiden oluşan 2 adet 5.sınıfta (A şube:31-B şube:36) ve toplam 65 (%49,25) kişiden oluşan 2 adet 6. sınıfta (A şube:30-B şube 35) okuyan öğrencilerle gerçekleştirilmiştir.

Çalışmada kullanılan deney ve kontrol gruplarının seçilmesinde seçkisiz yöntem kullanılmıştır. Sınıfların seçimi esnasında aynı öğretmenin ders verdiği ve başarı ortalamaları birbirine yakın olan sınıflar arasından seçim yapılmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları ve Çözümlemesi

Araştırmada, en çok tercih edilen atasözleri kitabı olarak da bilinen ve Aksoy (1984) tarafından yazılan Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü (El Kitabı) temel alınmıştır. Bu sözlükten hareketle değerler eğitimindeki temalarla ilgili olabilecek 30 adet atasözü belirlenmiş ve atasözünün anlamının sorulduğu, çoktan seçmeli boşluk doldurma tekniğinin kullanıldığı bir başarı testi hazırlanmıştır. Ön test olarak kullanılan bu test sonuçları incelenmiş ve anlamının bilinmediği tespit edilen 20 atasözü belirlenmiştir. Uygulama sürecinin hemen ardından, *son test* olarak 20 atasözünün anlamıyla ilgili bir çoktan seçmeli test hazırlanmış ve öğrencilere uygulanmış ve kullanılan farklı yöntemlerin öğretime etki düzeyi incelenmiştir. Aradan geçen dört hafta sonrasında ise son test aynı şekilde aynı katılımcılara *kalicılık testi* olarak bir kez daha yaptırılmış ve hatırlanma düzeyi incelenmiştir. Böylece araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacıların kendisi tarafından geliştirilen; bir seçmeli boşluk doldurmalı ve 2 çoktan seçmeli başarı testi kullanılmıştır. Hazırlanan testlerin oluşumunda yararlanılan çeldirici seçeneklerin nitelikleriyle ilgili bir ölçme değerlendirme uzmanı ve 2 Türkçe öğretmeninden yardım alınmıştır.

Uygulanan iki test (son test-kalicılık testi) verilerinin analiz edilmesinde SPSS 16 paket programı kullanılmıştır. Araştırma verilerine bağımlı ve bağımsız grupta t testi yapılmıştır.

3. Bulgular

3.1. 1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Deney ve kontrol grubunun son testten aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 3: Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Puan Ortalamaları

Gruplar	N	X	S	t	p
Deney (son test)	61	,623	,488	,691	0,491
Kontrol (son test)	71	,563	,499		

P>0,05

Öğretimin başarıya ulaşma düzeyinde yöntem farkının etkisini belirleyebilmek için yapılan deney ve kontrol gruplarına ait son test puanlarının karşılaştırılması Tablo 3'te görülmektedir. Tabloda görüldüğü gibi, deney grubunda bulunan öğrencilerin son test puanlarının ortalaması $X=,623$ ($S=,488$) iken aynı değer kontrol grubundaki öğrenciler için $X=,563$ ($S=,499$)'dur. Her iki grupta bulunan öğrencilerin son test puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığına ilişkin olarak bağımsız gruplar t testi ile gerçekleştirilen analiz, söz konusu iki grubun son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığını ifade etmektedir ($t=,691$, $p>0,05$).

3.2. 2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Deney grubunun son test ve kalıcılık testinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 4: Deney Grubunun Son Test ve Kalıcılık Testi Puan Ortalamaları

Gruplar	N	X	S	t	p
Deney (son test)	61	,623	,488	5,01	0,000*
Deney (kalıcılık testi)	61	,327	,473		

* $P<0,05$

Deney grubunun uygulamanın hemen sonrasında yapılan test ile dört hafta sonra yapılan test puanları ortalamalarının karşılaştırılması Tablo 4'te görülmektedir. Tabloda görüldüğü gibi, ilgili gruplarda t testi kullanılarak gerçekleştirilen analiz sonucunda, deney grubunda bulunan öğrencilerin son test puan ortalaması ile kalıcılık testi puan ortalaması arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($t=5,01$, $p<0,05$). Deney grubunda bulunan öğrencilerin uygulamanın hemen ardından aldıkları puanların ortalaması $X=,623$ ($S=,488$) iken, uygulamadan dört hafta sonrasında bu değer $X=,327$ ($S=,473$) olduğu görülmektedir.

3.3. 3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Kontrol grubunun son test ve kalıcılık testinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 5: Kontrol Grubunun Son Test ve Kalıcılık Testi Puan Ortalamaları

Gruplar	N	X	S	t	p
Kontrol (son test)	71	,563	,499	5,60	0,000*
Kontrol (kalıcılık testi)	71	,253	,438		

*P<0,05

Kontrol grubunun uygulamanın hemen sonrasında yapılan test ile dört hafta sonra yapılan test puanları ortalamalarının karşılaştırılması Tablo 5’te görülmektedir. Tabloda görüldüğü gibi, ilgili gruplarda t testi kullanılarak gerçekleştirilen analiz sonucunda, kontrol grubundaki öğrencilerin son test puanları ortalaması ile kalıcılık testi puanlarının ortalaması arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($t=5,60$, $p<0,05$). Kontrol grubunda bulunan öğrencilerin uygulamanın hemen ardından aldıkları puanların ortalaması $X=,563$ ($S=,499$) iken, uygulamadan dört hafta sonrasında bu değer $X=,253$ ($S=,438$) olduğu görülmektedir.

3.4. 4. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Deney ve kontrol grubunun kalıcılık testinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 6: Deney ve Kontrol Gruplarının Kalıcılık Testi Puan Ortalamaları

Gruplar	N	X	S	t	p
Deney (kalıcılık testi)	61	,327	,473	,927	0,356
Kontrol (kalıcılık testi)	71	,253	,438		

P>0,05

Öğretimin kalıcılığında yöntem farkının etkisini belirleyebilmek için yapılan deney ve kontrol gruplarına ait kalıcılık testi puanlarının karşılaştırılması Tablo 6’da görülmektedir. Tabloda görüldüğü gibi, deney grubunda bulunan öğrencilerin kalıcılık testi puanlarının ortalaması $X=,327$ ($S=,473$) iken aynı değer kontrol grubundaki öğrenciler için $X=,253$ ($S=,438$)’dur. Her iki grupta bulunan öğrencilerin kalıcılık testi puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığına ilişkin olarak bağımsız gruplar t testi ile gerçekleştirilen analiz, söz konusu iki grubun kalıcılık testi puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığını ifade etmektedir ($t=,927$, $p>0,05$).

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bireyin kendini ifade ederek toplumda varlığını ortaya koyabilmesi eğitimle bağlantılıdır. Eğitim politikalarında amaç ise; birlik ve beraberliği sağlamaktır (Bulut, 2013:559). Bu bağlamda dil öğretimi kapsamında yer alan, kültür edinimi ve aktarımında rol oynayan atasözlerinin öğretimi geçmiş ve gelecek arasındaki köprülerden biridir.

Atasözlerinin öğretimiyle ilgili yapılan bu çalışmada, deney grubundaki öğrencilerin uygulamanın hemen ardından aldıkları puanların ortalamasının $X=,623$ ($S=,488$) iken, uygulamadan dört hafta sonrasında bu değer $X=,327$ ($S=,473$) olarak düştüğü belirlenmiştir. Kontrol grubundaki öğrencilerin ise uygulamanın hemen ardından aldıkları puanların ortalaması $X=,563$ ($S=,499$) iken, uygulamadan dört hafta sonrasında bu değer $X=,253$ ($S=,438$) olarak düştüğü belirlenmiştir. Öğretimin hemen ardından yapılan uygulama sonrası başarı test puanlarının yüksek çıkması beklenen bir sonuçtur. Ancak iki yöntem arasında çıkan farkın belirgin olarak sonuçlara yansımadağı anlaşılmıştır. Uygulamalardan dört hafta sonra gerçekleştirilen kalıcılık testlerindeki başarı puanları arasında da belirgin bir farkın olmaması ilginçtir. Öğretimin kalıcılığında yöntem farkının etkisini belirleyebilmek için yapılan deney ve kontrol gruplarının kalıcılık testi puan ortalaması deney grubundaki öğrencilerin için $X=,327$ ($S=,473$) iken aynı değer kontrol grubundaki öğrenciler için $X=,253$ ($S=,438$) olarak belirlenmiştir.

Canlandırma yöntemi ile ders işlenen öğrenci grubu ile geleneksel yöntemlerle ders işlenen öğrenci grubunun başarı oranlarına göre benzer gelişim gösterdikleri anlaşılmaktadır. Deney ve kontrol gruplarında atasözleri ile ilgili dört hafta sonra yapılan başarı testinde beklenenin çok altında bir başarı oranı olması ve yöntemler arasındaki farkın düşük çıkması aslında sorunun kullanılan yöntemlerden çok 5 ve 6. sınıf öğrencilerinin yaşları düşünüldüğünde öğretim için seçilen atasözlerinin kısmen mecazlı olmasından kaynaklı olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde, 5 ve 6. sınıf öğrencilerinin kısmen mecaz ve mecaz anlama sahip atasözleriyle ilgili test puanlarının düşüklüğünü ve bu sınıflarda öğrencilere çoğunlukla gerçek anlama sahip atasözlerinin, 7. sınıfta çoğunlukla kısmen mecaz anlama sahip atasözlerinin, 8. sınıfta ise çoğunlukla mecaz anlama sahip

atasözlerinin öğretilmesi gerektiğini vurgulayan çalışma sonuçları mevcuttur (Keklik, 2015).

Ayrıca öğrencilerin, yöntem olarak uygulanan senaryolaştırıp canlandırmayı sınıf içi etkinlik olarak çok beğendiği ve katılımın üst düzey olduğu gözlemlense de uygulama sürecindeki başarının testlere yansımadağı görülmektedir. Öğrencilerin bunu sadece bir oyun olarak algıladığı ve eğitim ile oyun kavramlarını kesin çizgilerle ayırma eğiliminde olduğu gözlemlenmiştir. Öğrencilerin geleneksel yöntem dışında; katılımlı, eğlenceli ve yeni uygulamalara alışık olmaması ise böyle algılamalarının sebebi olarak düşünülebilir. Bunun da testlerde beklenen başarıyı düşürdüğü ve etkiyi azalttığı söylenebilir. Aynı duruma dair alanyazın tarandığında mevcut araştırma sonuçlarıyla farklı sonuçlara sahip çeşitli çalışmaların da olduğu görülmektedir.

Metinnam ve Erdoğan (2016), “İlkokul Öğrencilerinin Sözvarlığını Geliştirmede Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi” isimli çalışmalarında, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin deyim ve atasözleri bakımından gösterdiği sözvarlığı gelişiminin yaratıcı drama yönteminden hangi ölçüde etkilendiğini bulmayı amaçlamış ve araştırma sonucunda yaratıcı drama yönteminin atasözü ve deyim öğretimi sürecinde etkili ve kalıcı sonuçlar verdiğini tespit etmiştir. Araştırmanın bu çalışma ile yaratıcı drama yöntemini kullanma ve atasözü öğretimini esas alma gibi açılardan benzerlikler taşıdığını ancak sonuçları itibariyle farklılık gösterdiğini söyleyebilmek mümkündür.

Batur ve Yavaşca (2018) da, “Dinle Atasözünü Oyna Öğren Özünü: Atasözü Öğretimi” isimli çalışmalarında, ilkokul 2. sınıf öğrencilerine atasözü öğretiminde yaratıcı drama yönteminin başarı ve kalıcılığa etkisini araştırmış ve drama uygulamalarının atasözlerinin öğretimindeki başarı ve kalıcılığı arttırdığı sonucuna ulaşmıştır. Mevcut araştırmada gerçekleştirilen uygulamanın bu araştırmada esas alınan uygulamaya büyük oranda benzemesine rağmen elde edilen sonuçların her iki araştırmada farklılık göstermesi dikkat çekici bulunmuştur. İfade edilen bu farkın, uygulama yapılan öğrencilerin yaş grubunun farklı olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Benzer şekilde Kır Cullen (2021) ise, “Yaratıcı Drama Yöntemi ile Deyimlerin Öğretilmesi; Yabancı Dil Olarak Türkçe Dersleri İçin Model Sunumu” isimli çalışmasında, sözcüğünün diğer bir boyutunu oluşturan deyimleri ele almış ve yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere deyimlerin öğretimini kolaylaştıracak biçimde düzenlenen canlandırma etkinlikleri üzerine bir model önerisinde bulunmuştur. Araştırma sonucunda bu modelin deyim öğretiminde yaratıcı drama yönteminden en iyi şekilde faydalanılmasını sağlayacağını ifade etmiştir. Belirtilen bu araştırmanın da mevcut araştırma sonuçlarıyla farklı sonuçları paylaştığı söylenebilmektedir.

Sayılan bu araştırma sonuçları göz önünde bulundurulduğunda, bilgisi paylaşılan çalışmalar ile mevcut araştırma sonuçlarının farklılık göstermesi, çalışma sonuçlarının atasözü öğretiminde kullanılacak yöntemler kadar diğer faktörlerden de etkilendiğini göstermektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

- Atasözü öğretiminin daha erken yaşlarda gerçekleştirilmesinin gerekli olduğunu ifade eden çalışma sonuçlarından hareketle, atasözü kullanım alışkanlığının oluşturulması için daha erken yaşta atasözü öğretimine başlanabilir.
- Ortaokulun ilgili sınıf seviyesine uygun olduğu belirlenen atasözlerinin ders kitaplarında daha sık yer alması sağlanabilir.
- Atasözlerinin gerçek anlam-kısmen mecaz anlam-mecaz anlam olarak yaş gruplarına uygun ve aşamalı öğretilmesi gerektiğini ifade eden çalışmalardan hareketle, atasözlerinin öğrencilerin sınıf düzeylerine uygunluk ve kademelik gösterecek biçimde sınıflandırılarak sunulması sağlanabilir.
- Ders işleme sürecindeki her fırsatta atasözü konulu etkinliklerin kullanımıyla konunun tekrar edilmesi ve pekiştirilmesi sağlanabilir.

5. Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Çalışmada çıkar çatışmasına sebep olacak herhangi bir unsur bulunmadığını ve araştırmanın veri toplama işleminin gerçekleştirildiği 2015 yılında yürürlükte bulunan etik kuralların tümüne uygun hareket edildiğini beyan ederim.

Kaynakça

- [1] Akpınar, M. ve Açık F. (2010). Avrupa Dil Gelişim Dosyası Bağlamında, Yabancılara Türkçe Öğretiminde Deyim ve Atasözlerinin Öğrenme - Öğretme Sürecine Aktarımı, III. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu (16-18 Aralık 2010) Dokuz Eylül Üniversitesi. http://tomer.comu.edu.tr/files/dosya_15459ef78f2ca7.pdf. / (02.09.2015).
- [2] Aksoy, Ö. A. (1984). *Atasözleri ve deyimler sözlüğü: Atasözleri sözlüğü 1*, Dördüncü Baskı, Ankara: TDK Yay.
- [3] Akün, Ö. F. (2006). Atalar sözüne dair. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 19, 117-119.
- [4] Alizade. S. (1992). *Oğuzname (Emsal-i Mehmedali) XVI. yüzyılda yazılmış Türk atasözleri kitabı*, Yayına Hazırlayan, Prof. Dr. Ali Haydar Bayat. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları.
- [5] Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1, 19-30.
- [6] Baş, B. (2002). Türkçe temel dil becerilerinin öğretiminde atasözlerinin kullanımı. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(12), 60-68.
- [7] Batur, Z. ve Yavaşca, H. (2018). Dinle atasözünü oyna öğren özünü: Atasözü öğretimi. *Araştırma ve Deneyim Dergisi*, 3(2), 93-117.
- [8] Bulut, M. (2013). Türkçe eğitimi ve öğretiminde dil ve kültür aktarımı aracı olarak atasözleri ve deyimlerin önemi. *Turkish Studies*, 8(13), 559-575.
- [9] Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2019), *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- [10] Çelik, D. C., Elbistanlı, N. ve Boylu, E. (2022). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde atasözleri ve deyimlerin öğretimine yönelik yapılan çalışmaların incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (28), 54-71.
- [11] Duruhan, K. ve İlhan, B. (2004). Eğitim-öğretimle ilgili bazı atasözü ve deyimlerimizin öğrenme-öğretme süreci bakımından irdelenmesi. *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 164, 119-125.

- [12] Elçin, Ş. (1993). *Halk edebiyatına giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- [13] Girmen, P. (2013), Türkçe eğitiminde atasözleri ve değer eğitimi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11(25), 117-142.
- [14] <http://ww7.nedir-nedemek.com/atasozu-sozluk-anlami.html> (26.09.2018).
- [15] Keklik, S. (2015). Atasözlerinin öğretimine ilişkin bir öneri: Atasözlerinin anlamlarına göre derecelendirilmesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(12), 32-48. [16] Mindivanlı, E., Küçük, B. ve Aktaş, E. (2012). Sosyal bilgiler dersinde değerlerin aktarımında atasözleri ve deyimlerin kullanımı. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 93-101.
- [17] Kır Cullen, E. (2021). “Yaratıcı drama yöntemi ile deyimlerin öğretilmesi; yabancı dil olarak Türkçe dersleri için model sunumu”. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4 (2021 Yunus Emre ve Türkçe Yılı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Özel Sayısı), 81-90.
- [18] Metinnam, Ö. ve Erdoğan, T. (2016). İlkokul öğrencilerinin sözvarlığını geliştirmede yaratıcı drama yönteminin etkisi . *Yaratıcı Drama Dergisi*, 11(2) , 65-82 .
- [19] Nejat, M. (1999). *Türkçe bilen aranıyor*. İstanbul: Avcıol Basım.
- [20] Sezen, Y. (2020). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde tv dizisi kullanmanın atasözü ve deyim öğretmedeki etkisi (Aslan ailem tv dizisi örneği)* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uşak.
- [21] Tekşan, K. (2012). Atasözlerinin dil bilgisi öğretiminde kullanılabilirliği. *TÜBAR-XXXI-Bahar*, 301-322.

Extended Abstract

Language is a skill that plays an important role in the organization of people's lives, enables them to unite and become a nation, and enables actions such as thinking, making sense and expressing the meanings (Girmen, 2013). Language, which is the most important communication tool, also undertakes the task of conveying culture. Because it is only possible for

individuals to communicate, contribute to the development of culture and carry this culture to the next generation, thanks to their mother tongue (Teksan, 2012). In this respect, language is also effective in the cultural integration of individuals. All kinds of common values that make a nation (history, geography, religious value measures, folklore, music, art, literature, science, worldview) are transferred to the language treasure by passing through the filter of time and being symbolized in the words used by people (Barın, 2004). In this context, proverbs express important materials that undertake the function of supporting and executing the cultural dimension of the language. Proverbs and idioms that have an important effect on the transfer of the basic values of the society and the socialization of individuals; they are the most important means of portraying an identity, a photograph, a lifestyle, a society (Bulut, 2013). Proverbs are the determinations of a society created with a common understanding. These determinations are social qualities that emerge as a result of experience and experience. Proverbs are the elements of vocabulary in which the national character structure shows and makes itself felt (Nejat, 1999). Alizade (1992) defines proverbs as the unwritten constitution of the people. Since the individual who does not know his past will have problems in making sense of this day, it is very important that the proverbs that form a bridge to the past and the future are included in education with their didactic features.

There have been many studies on the teaching of proverbs in the field of Turkish education. Bulut (2013) focuses on the duties he undertakes in the birth, survival and transfer of cultural values to young generations, and the deficiencies in the teaching of vocabulary elements such as proverbs and idioms, and the functions and importance of proverbs in Turkish teaching by “Explaining Proverbs and Idioms as a Language and Culture Transfer Tool in Turkish Education and Teaching” in his study titled “Importance”. Tekşan (2012), who investigated the usability of proverbs in grammar teaching, explained with examples that by using proverbs, grammar teacher allows students to learn their own cultural values, and in this way, both language rules and cultural values of the language can be taught. Mindivanlı, Küçük and Aktaş (2012), in their study titled “The Use of Proverbs and Idioms in the Transfer of Values in the Social Studies Lesson” on values education, determined various proverbs and idioms that can be used

in order to provide value transfer during the teaching of the 7th grade Social Studies course subjects. They concluded that many proverbs and idioms can be included in the process for successful learning. Girmen (2013) in his study titled “Proverbs and Value Education in Turkish Education”, Elementary Education 1-5. being fair, giving importance to family unity, independence, being scientific, industriousness, unity, sensitivity, accuracy, aesthetics, tolerance, hospitality, giving importance to being healthy, respect, love, responsibility, meticulousness, patriotism, helpfulness, and openness to innovation. It has been determined that such values are included and which proverbs can be used within the scope of these values. In this study, similar to the values in Girmen’s study; Concepts such as love, patience, tolerance, cooperation, peace, trust, happiness, friendship, health, success were discussed and proverbs related to these concepts were selected and used.

As it can be understood from the issues mentioned above, researchers have studied proverbs in many dimensions, but until now, no research has been found on whether students remember the meanings of the proverbs they have just learned after the teaching process (four weeks later). In this context, there is a need to investigate the recall levels of proverbs taught using different methods after a certain period of time. In this context, the aim of this study is to investigate the effect and permanence of teaching by applying two different methods in the teaching of proverbs, which are aimed to be taught to 5th and 6th grade students at the second level of primary education. In line with this purpose, the problem of the study is “What is the relationship between the learning of new proverbs of the fifth and sixth grade students in the Turkish lesson with the methods in the learning process?” poses a question. In order to achieve this aim, answers to the following questions were sought:

1. Is the difference between the post-application test scores and the repetitive post-test scores of the students in the experimental group about the meaning of proverbs at a significant level?
2. Is the difference between the post-application test scores and the repetitive post-test scores of the students in the control group about the meaning of proverbs at a significant level?

3. Is the difference between the repeated post-test scores of the students in the experimental and control groups about the meaning of proverbs at a significant level?

This study is an experimental study. It is known that the teaching methods used affect student achievement. In this study, since it is thought that students do not use proverbs sufficiently in written expression activities, their effect levels will be investigated by using two different methods in the teaching of new proverbs. In this context, whether the effect of the used method (independent variable) on students' learning of new proverbs (the dependent variable) represents a real method problem will be revealed more clearly with an experimental study on this subject. The study group of the research consists of 132 students who continue their education in a secondary school within the Ministry of National Education. A random method was used in the selection of the experimental and control groups used in the study. During the selection of the classes, a choice was made among the classes in which the same teacher taught and whose success averages were close to each other. Developed by the researchers themselves as a data collection tool in the research; one-choice fill-in-the-blank and 2 multiple-choice achievement tests were used. Assistance was received from an assessment and evaluation expert and 2 Turkish teachers about the qualities of the distracting options used in the formation of the prepared tests. SPSS 16 package program was used to analyze the data of the two tests (post-test-repeated post-test). A t test was performed with dependent and independent groups on the research data.

As a result of the research, it was determined that while the mean score of the students in the experimental group was $X=.623$ ($S=.488$) right after the application, this value decreased to $X=.327$ ($S=.473$) four weeks after the application. It was determined that while the mean scores of the students in the control group were $X=.563$ ($S=.499$) immediately after the application, this value decreased to $X=.253$ ($S=.438$) four weeks after the application. It is understood that the student group taught with the animation method and the student group taught with traditional methods showed similar progress according to the success rates. In the experimental and control groups, the success rate of the achievement test about proverbs after four weeks was much lower than expected and the difference between the methods was

low. has been reached. In addition, although it was observed that the students liked the scripting and animation applied as a method as an in-class activity and the participation was at a high level, it was observed that the success in the application process was not reflected in the tests. It has been observed that students perceive this as just a game and tend to separate the concepts of education and game with clear lines. Apart from the traditional method of students; the fact that they are not accustomed to participatory, entertaining and new applications can be considered as the reason for their perception. It can be said that this reduces the expected success in the tests and reduces the effect. The study shows that other factors are as effective as the choice of method to be used in proverb teaching. In line with these results, in the study, it is aimed to start teaching proverbs at an earlier age in order to create the habit of using proverbs, to include proverbs more frequently in textbooks, to teach proverbs as real meaning-partly metaphorical meaning-metaphorical meaning in accordance with age groups and gradually, to use them as sample texts in lessons. It has been suggested to repeat the proverbs with activities that will allow them to be used at every opportunity.